

Teitur Vágadal
limur í Sjálvstýrisflokkinum

Tí gavst eg sum tingbólkaskrivari

Eftir at verið í tí spennandi starvinum, sum tingbólkaskrivari hjá Sjálvstýrisflokkinum í gott ár, boðaði eg formanni floksins tann 30. nov, frá at eg ikki helt áfram sum tingbólkaskrivari.

Orsøkinar eru fleiri, men høvðusorsøkin er skilaleysi politikkur, sum samgongan hevur stungið út í kortini. Við skilaleysa politikki verður serliga hugsað um ætlanir við flatskatti, skatting av pensjón, og blokkbiddan.

Flatskatt ella skattareform?

Greitt er at skattareformur er alneyðugur, og má koma. Men hann má ikki skrumblast ígjøgnum útfrá einum vanligum og ógrundaðum hugskoti. Skattalóggávan er frá ´83 og eru tað síðani tá

gjørðar 65 lógarbroytingar. Ein so umfatandi lóg kann ikki skrumblast ígjøgnum av einari tilvildarligari samgongu, sum hendan samgongan er prógv um.

Skal skattareformur gerast, má tað vera eitt samt Løgting, og endaliga ikki eitt vánaligt uppskot útfrá einum ófullfíggaum hugaroki.

Skatting av pensjónum

Viðvíkjandi pensjón er tað púra burturvið at ikki samráðast við fakfeløgini fyrst. Bert fyri at typpa eitt fyribils hall á figgjarlógini er ikki nøkur grundgeving. Ein so umfatandi broyting má ei heldur skrumblast ígjøgnum sum núverandi samgonga ætlar.

Fakfeløgini skulu hoyrast og takast við upp á ráð.

Fígging

Samgongan tykist at vera blind og deyv, men spurningur er um hon ikki manglar heila og hjartað, sum Sonja Jógvansdóttir visti á leygardagin.

At figgja við blokkbiddan og skatting av pensjón eru stutttíðarloysnir, sum eru so umfatandi at ikki er til at siga, hvat langtíðar úrslitið verður. Samstundis, sum at flatskattur verður lovaður!

Góða eyðnu

Eg vil ynskja fakfeløgnum og andstøðuni góða eyðnu við at stríðast ímóti samgonguni, tí at alt bendir uppá at tað verður eitt stríð. Tað tykjist ikki, sum at hetta er ein samgonga, sum hevur lært at skila á talu hjá vanligum fólki, sum Føroyar eru mest

fólkaðar av.

Við oman fyrenevndu grundgevingum, vil eg ikki vera partur av hesari samgongu.

At Sjálvstýrisflokkurin er partur av hesari samgongu er eitt stórt mistak. Sjálvandi skal ein flokkur kunna ávirka so nógv sum møguligt, men at lata sálina fyri eitt sindur av vald er altíð ósunt.

Sosialliberla hugsjónin hjá Sjálvstýrisflokkinum er ikki til at síggja í samgonguskjalinum, og er tað ikki nóg góð grundgeving bert at fáa ein landstýrissess.

Frímund Hansen

Nakrar viðmerkingar til ta øsing sum nú fer fram

Nú eru nógv sum kóka súpan av skattauppskoti Fólka floksins. Lætti til tey vælbjargaðu verður dúgliga róð framm undir, at hetta skal verða. Tað passar nokk eisini, at tað eru tær størstu lønirnar sum fáa mest. Men tað skal bara mangla. Tað eru eisini tær sum betala so nógv tann mesta skattin frammanundan. Og tað verða framvegis tær størstu lønirnar sum koma at gjalda so nógv tann størsta partin í skatti, eisini framm yvir, bæði í krónum og prosentum. Hetta um skattauppleggið verður framt sum í samgonguskjalinum stendur. Og vit skulu minnast til, at tað er eingin sum fær meir skatt. Hevði tað verið, so hevði eg kanska skilt eitt sindur av hesi øsing. Tað legði Javnaðarflokkurin annars upp til í sínum uppskoti.

Men trupuleikin liggur ikki her. Trupuleikin er veruliga tann, at tað loysir seg lutfallsliga illa at forvinna nógv. Og serliga tað, at taka nakrar

eyka tímar, sum tikið verður til. Tað rætta má verða, at man veit, hvat ið man eigur eftir, eftir lokið verk. Havi eg engt ein stamp, og avroknaður 100 kr. So er avgerandi at vita, hvat ein eigur sjálvur, eftir at landið og kommuna hava fingið sítt. Tað ger ikki tað sama, um tað er 60 kr, ella 45 kr. So stuttligt er tað heldur ikki at egna. Sama er við eyka yvirtímanum.

Vit hava onga aðrar staðir progresivitet inni, uttan í skattastiganum fyri landskattin. Hesin er komin í, óiva fyri at symbolisera ein ávísan solidaritet. Men trúgv mær, hann hevur ikki størri virði enn symbolikkin sjálván. Rættvísur er hann so á ongan hátt; og tað verður hann heldur ongantíð.

At lætta trýstið á hægru lønirnar kann hava sera jalig árin á búskapin og serstakar partar av samfelagnum. Vit gremja okkum ofta um, at fólk flytir av landinum og serliga

er tað av tí útbúna slagnum. Læknarnir støðast ikki, ella fáast ikki til sjúkrahúsverkið. Eingir akademikarar eru í vinnulívinum. Eingir granskarar fáast til granskaraumhvørvið o.s.fr. Hetta eru alt lønarbólkar í tyngra endanum. Verður lætt um, so verður, alt annað líka, nemmari at fáa hetta fólkið at støðast ella at leita sær hendavegin. Og upp á sigt verður bíligari at seta og hava hesi fólkin í starvi. Vit mugu skipa tað soleiðis, at hetta fólkið søkir hendavegin, heldur enn higani frá. Hetta er sum í øllum ørðum viðurskiftum, vit mugu hava eina kappingarføra skattaskipan. Tað er ikki nokk at Th. Kommuna hevur ein bás á Job-Match einaferð árliga. Tað skal nakað meir til.

Og so er tað pensjónsskattin. Eg haldi at í grundini man tað verða ein miskiljing, at man kann spara upp landsins pengar á egnari pensjónskonto. Omaná,

í mongun førum, at landi so lánir sínar egnu pengar aftur frá pensjónsfeløgum, til egnan rakstur. Reint solidariskt burdu vit havt betri álit á einum kolektivum landskassa, heldur enn einum tilfeldigum pensjónsfelag. Tvs. at landið skuldi heldur spart upp á egnum kontum, heldur enn á pensjónskonto hjá hvørjum einstøkum.

Vit hava brúk fyri at fáa skil aftur á landskassan, og tað kemur at sviða svárt hjá nógvum. Men vit hava so sannlíga eisini brúk fyri at fáa ferð aftur á samfelagið. Og har er ein innspræning í búskapin upp á 2-300 mió. krónur á rættari leið, og burdi undir ongum umstøðum sligið feil. Hetta um ástøðin í búskaparfrøðini annars er røtt.

Læt okkum unna hvørjum øðrum eina rættvísari skattin.

Helgi Abrahamsen
løgtingsmaður

Mótmæltu sær sjálvum

Lat okkum ímynda okkum tveir pengakassar. Annar er landskassin, sum vit øll eiga, og hin er pensjónsuppsparingin, sum vanliga stendur hjá einum tryggingarfelagi. Av innihaldinum í hesum seinna kassanum eiga eg og tú okkara part, men kassan sjálván, og avlopið av virkseminum, eiga partaeigararnir í tryggingini. Landskassin (sum vit øll eiga) skal hava skatt úr tryggingarkassanum, soleiðis at tað almenna kann veita okkum tænastrur, men spurningurin er, nær pengarnir skulu flytast. Skal okkara kassi hava pengarnar nú, ella skal Tryggingin sleppa at goyma teir og handla við teimum, soleiðis at avlopið til partaeigararnar hjá teimum verður uppافتur størri?

Har hava fakfeløgini meldað rættiliga greitt út, at tryggingin skal hava pengarnar.

Tað at reka trygging, man vera ein góð forrætning, tí lønirnar har sigast at vera rættiliga høgur (eisini fleiri ár aftaná at fólk eru farin úr starvi), og eisini vísa roknskapirnir risastór avlop.

Og hvat verður so avlopið brúkt til? Jú eitt dømi er, at tann eina tryggingin keypti gamla Eik banka, tá hesin var farin av knóranum.

Og hvat ger so Eik banki við limirnar hjá fakfeløgnum? Jú skal ein løntakari hava fatur á sínum lønarkrónum, so skal hann rinda bankanum eitt trivaligt avgreiðslugjaldi fyri tænastrur. Skal løntakarin rinda eina rokning, ella ringir hann í bankan, fyri at vita, um nakrir pengar eru eftir á kontoini, so

skal bankin hava eitt uppافتur hægri gjald fyri at geva honum svar.

Ongantíð havi eg hoyrt um nakað mótmælistiltak ímóti hesum gjøldunum, sum limirnir hjá fakfeløgnum mugu gjalda til bankan, sum tryggingin hevur keypt fyrri teirra pensjónspengar. Men nú tá onkur tosar um at flyta skattin úr tryggingarkassanum yvir í okkara felags kassa, nú samla fakfeløgini allar sínar limir til mótmælisgongu. Tryggingin skal fáa frið at goyma skattapengarnar og keypa bankar o. a. fyri teir, soleiðis at hesir eisini í framtíðini kunnu leggja gjøld á okkara lønir. Tað er kravið frá fakfeløgnum.

Ja eg veit at hetta er provokerandi sagt, og eisini eitt sindur einkult sett upp. Spurningurin um skatting av pensjónum er nógv meira umfatandi enn hetta, men eg má viðganga, at eg havi ilt við at skilja, hvønn fakfeløgini umboða í hesum stríðnum. So kanska havi eg við hesum sett nakrar tankar í gongd og hol á eitt kjak úr einum øðrum sjónarhorni???